

Τι σημαίνει ο όρος «βυζαντινόν»;

Ο όρος «Βυζαντινόν» αναφέρεται στο Μεσαιωνικό κράτος που εδιοικείτο από την Κωνσταντινούπολη, τη μεγάλη πόλη των ακτών του Βοσπόρου. Οι ιστορικοί χρησιμοποιούν τον όρο αυτόν για να χαρακτηρίσουν μία καμπή της ιστορίας, που δημιούργησε ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος.

○ Μ. Κωνσταντίνος άλλαξε δραματικά την πορεία του Ρωμαϊκού κράτους λαμβάνοντας δύο σημαντικές αποφάσεις που επηρέασαν την εξέλιξη της παγκόσμιας ιστορίας:

A. Έγινε χριστιανός, και έστρεψε τον αρχαίο κόσμο από την ειδωλολατρία στον χριστιανισμό,

B. Μετέφερε την πρωτεύουσα του Ρωμαϊκού κράτους από την αρχαία Ρώμη της Λατινικής Ιταλίας, σε μία ελληνική πόλη των ανατολικών επαρχιών, το Βυζάντιο, την οποία διακόσμησε με νέα κτίρια, την περιέβαλε με τείχη και την μετονόμασε Νέα Ρώμη.

• Εικ.Ο Μ.Κωνσταντίνος με μορφή αγίου.

ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

- ❖ Το 657 π.Χ Μεγαρείς με αρχηγό τον Βύζαντα κτίζουν την πόλη Βυζάντιον, στην στρατηγική θέση που ενώνει Ευρώπη και Ασία και ελέγχει 3 θάλασσες.
- ❖ Ο Μ. Αλέξανδρος πέθανε το 323 π.Χ. Από το 323 π.Χ μέχρι το 146 π.Χ οι Διάδοχοί του ίδρυσαν πολλά βασίλεια στην Ανατολή, τα οποία με τις μεταξύ τους διαμάχες και συγκρούσεις έφεραν στο προσκήνιο την Ρώμη, που σιγά –σιγά υπέταξε ,μαζί με την υπόλοιπο κόσμο και τα ελληνικά βασίλεια της Ανατολής με αποκορύφωμα την υποταγή της Ελλάδος το 146 π.Χ.
- ❖ Από το 146π.Χ. μέχρι το 330 μΧ. Η Ρώμη κυβερνά ένα απέραντο κράτος αλλά ο ελληνισμός κυριαρχεί πολιτιστικά.
- Το ρωμαϊκό κράτος λόγω της μεγάλης εκτάσεώς του αντιμετωπίζει προβλήματα διοικητικά, αλλά και προβλήματα εσωτερικά και εξωτερικά με αποτέλεσμα συγκρούσεις και πολέμους που καταλήγουν στην μονοκρατορία του Κωνσταντίνου το 324 μ.Χ.

Η απόφαση του Κωνσταντίνου που άλλαξε την παγκόσμια ιστορία

Ο Κωνσταντίνος επιθυμεί μια νέα πρωτεύουσα που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του κράτους το οποίο θα ήταν πλέον χριστιανικό.

Έτσι κτίζει την νέα πρωτεύουσα του ρωμαϊκού κράτους στα ελληνόφωνα παράλια, στην θέση του Βυζαντίου, και την ονομάζει Νέα Ρώμη.

Οι κάτοικοι, κατά την ελληνική συνήθεια, την ονομάζουν Κωνσταντινούπολη από το όνομα του ιδρυτού.

Την εμπλουτίζει με έργα τέχνης από όλην την Ελλάδα και την ελληνική Ανατολή και κτίζει βιβλιοθήκες γεμάτες ελληνικά χειρόγραφα.

Οι κάτοικοι αλλά και οι επισκέπτες σε κάθε τους βήμα είχαν καθημερινά την ευκαιρία να θυμούνται την δόξα της ελληνικής τους κληρονομιάς.

Εικ. Χρυσό περίαπτο με παράσταση του Μ.Κων/νου και του Μ.Αλεξάνδρου, που υπογραμμίζει την σχέση μεταξύ του ιδρυτή της 1ης Οικουμενικής αυτοκρατορίας και του θεμελιωτή του Βυζαντίου καθώς και την συνέχεια της Ελληνορωμαϊκής Οικουμένης.

Ο Κωνσταντίνος, μετά τη νίκη του στη Μουλβία γέφυρα, μεταφέρει το μονόγραμμα του Χριστού και στα νομίσματα. Αργυρό νόμισμα. Εικονίζεται ο Κωνσταντίνος με κράνος, επάνω στο οποίο είναι χαραγμένο το Χριστόγραμμα. (Μόναχο, κρατική νομισματική συλλογή).

Εξελληνισμός του Ανατολικού ρωμαϊκού κράτους

- ❖ Το 395 μ.Χ. το ρωμαϊκό κράτος χωρίζεται σε δυο μέρη στο ανατολικό και στο δυτικό. Όλες οι δυτικές επαρχίες μέχρι το Ιλλυρικόν μιλούσαν λατινικά. Οι ανατολικές επαρχίες μιλούσαν ελληνικά.

Έτσι αρχίζει η πορεία του ανατολικού ρωμαϊκού κράτους προς τον εξελληνισμό και αυτό γίνεται σε 3 φάσεις :

- A. 330—641 μ.Χ. Σύγκρουση του αρχαίου κόσμου με τον Χριστιανισμό ,ο οποίος διαμορφώνεται και επικρατεί.
- B. 641—1204 μ.Χ Το ανατολικό ρωμαϊκό κράτος γίνεται ομοιογενές δηλαδή Ελληνικό και Ορθόδοξο. Καταργείται η λατινική, ο Ηράκλειος υιοθετεί τον τίτλο βασιλεύς αντί imperator.
Έλληνες αναλαμβάνουν παντού την διοίκηση του κράτους. Στο τέλος του 6ου αι. διαμορφώνεται η ελληνική μεσαιωνική αυτοκρατορία που περιλαμβάνει την κυρίως ενδοχώρα –την Μ. Ασία—την Θράκη –την Μακεδονία –την νοτιότερη Ελλάδα –τα νησιά –τμήματα της Ιταλίας (Ραβέννα) και Σικελίας, όπου υπήρχαν καθαρώς ελληνικοί πληθυσμοί, δηλαδή ένα σύνολο εθνολογικά ομοιογενές και ομόδοξο.
Η αραβική κατάκτηση μείωσε τα εδάφη του (απώλεια Συρίας, Αιγύπτου, και Παλαιστίνης) αλλά αυτό το γεγονός επέφερε εθνολογική και θρησκευτική ομοιογένεια.
- Γ. 1204 - 1453 μ.Χ. Το βυζαντινό κράτος δεν είναι ενιαίο αλλά διαχωρισμένο σε 4 κράτη (Νίκαια, Τραπεζούντα, Ήπειρος και Μιστράς) που υποκύπτουν διαδοχικά στους Οθωμανούς Τούρκους με αποκορύφωμα την πτώση της Κωνσταντινουπόλεως στις 29 Μαΐου 1453.

Τι είναι λοιπόν το Βυζάντιο;

- Αξιοσημείωτη είναι η επισήμανση του Heisenberg ο οποίος λέει ότι : « Η Βυζαντινή αυτοκρατορία είναι το εκχριστιανισμένο ρωμαϊκό κράτος του ελληνικού έθνους»
- Και ο Στήβεν Ράνσιμαν μας πληροφορεί ότι «Το Βυζάντιο ήταν μια αυτοκρατορία στην οποία όλοι ήσαν αποδεκτοί φτάνει να ήσαν ορθόδοξοι και να μιλούσαν ελληνικά» .